

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 19

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Cu domnia lui Petru I [...], Moldova face pași hotărâți în direcția afirmării internaționale și a organizării statale. Îndepărtându-se de Ungaria [...], Petru se apropie de Polonia, aderând la noua și puternica grupare de forțe constituită în răsăritul Europei odată cu crearea uniunii polono-lituaniene. În 1387, Petru I depune omagiul regelui Vladislav Jagiello, inaugurând astfel principala direcție de politică externă a Moldovei timp de un secol. În cadrul noii legături externe pe care a stabilit-o cu regele Poloniei, domnul Moldovei i-a acordat și un împrumut de 3000 ruble, garantat de acesta prin concedarea temporară a orașului Halici și a ținutului înconjurător, act care s-a aflat la originea unui îndelungat conflict teritorial între cele două țări. Eliberat de presiunea ungară în timpul crizei de succesiune și a luptei pentru putere prin care a trecut Ungaria după moartea regelui Ludovic, Petru I creează o mitropolie ortodoxă cu sediul la Suceava, unde se mută și reședința domnească. Deși conflictul dintre domn și Patriarhia din Constantinopol în problema dreptului de a-l numi pe titularul noului scaun mitropolitan a amânat ani în șir instalarea unui mitropolit canonic, Moldova și-a asigurat sursa proprie de legitimare a puterii, etapă însemnată a consolidării independenței țării.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „Cu toată fidelitatea manifestată de Alexandru cel Bun alianței polono-lituaniene, în momentul în care Vladislav Jagiello a ajuns [...] la înțelegere cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, [...] situația Moldovei a început să fie primejduită pentru că Polonia [...] s-a arătat dispusă la concesiile în favoarea regatului maghiar pe seama Moldovei.

Potrivit prevederilor tratatelor polono-maghiare, desfășurate în cursul anului 1412 la Lublau [...], regele Ungariei, deși recunoștea suzeranitatea Poloniei asupra Moldovei, obținea din partea lui Vladislav Jagiello ca Moldova să fie obligată să ajute cu oștile ei regatul maghiar, în eventualitatea unui conflict cu turcii. Nerespectarea de către Alexandru cel Bun a obligațiilor ce i se impuneau urma să ducă la împărțirea Moldovei între cei doi suverani în zone teritoriale echivalente. [...] Neparticiparea lui Alexandru cel Bun la luptele pe care regele Ungariei le-a purtat în Țara Românească împotriva otomanilor l-a făcut pe Sigismund de Luxemburg să ceară la Congresul de la Luck, din ianuarie 1429, punerea în aplicare a Tratatului de la Lublau, Alexandru cel Bun să fie înlăturat de la domnie și Moldova împărțită. Pretenției lui Sigismund [...] i s-a împotrivit Vladislav Jagiello [...].”

(Șt. Ștefănescu, *Istoria medie a României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți domnitorul român, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la omagiul depus de Petru I. **2 puncte**
3. Menționați două state medievale la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că reședința domnească își mută sediul în Suceava. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni desfășurate în secolul al XIV-lea pentru formarea statului medieval Țara Românească. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a autonomiilor locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În politica externă, forțele politice românești s-au străduit să creeze un regim de securitate europeană și sud-est-europeană care să garanteze, sub egida Societății Națiunilor, menținerea situației existente în Europa, și, implicit, a României Mari, așa cum rezultase ea în urma sistemului de la Versailles. De aici, relațiile ei foarte strânse de alianță cu Franța și Marea Britanie, principalii garanți ai Tratatelor de la [...] [sfârșitul Primului Război Mondial]. De aici, toate convențiile sale defensive cu Polonia, în 1921 (înlocuită cu un tratat de garanție în 1926), pentru a se asigura împotriva Rusiei Sovietice, cu Cehoslovacia și Iugoslavia, în 1920-1921 (cu care, de altfel, și constituie Mica Înțelegere), împotriva revizionismului maghiar, tratatele de amicitie cu Franța și cu Italia, în 1926, aderarea la Pactul Briand-Kellog și la Protocolul de la Moscova din 1928-1929, constituirea, împreună cu Iugoslavia, Grecia, Turcia, a Înțelegerii Balcanice în 1934 (aceasta din urmă pentru temperarea Bulgariei).

Diplomația română e activă și originală. Un rol însemnat în impulsivarea ei îl are Nicolae Titulescu [...], un diplomat de excepție, prin personalitatea căruia România ocupă un loc important în Societatea Națiunilor (Titulescu este de două ori, în 1931 și 1932, președinte al Adunării Generale a acesteia, caz unic în istoria organizației) [...]. Titulescu restabilește relațiile diplomatice cu Uniunea Sovietică în 1934, iar în 1936 poartă convorbiri cu Litvinov, ministrul sovietic de Externe, pentru un tratat de asistență mutuală cu URSS. ”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conflictul militar internațional, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul al care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați diplomatul român și funcția deținută de acesta în Societatea Națiunilor, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile diplomației românești în relația cu Uniunea Sovietică. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la politica externă a României în perioada 1921-1929, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia politica internă a României se caracterizează prin democrație, în perioada la care se referă sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern (secolele al XVIII-lea – al XIX-lea), având în vedere:

- prezentarea unui proiect politic referitor la statul român modern, elaborat în ultimele trei decenii ale secolului al XVIII-lea;
- menționarea a trei prevederi înscrise în proiectele politice referitoare la statul român modern, elaborate/prezentate în prima jumătate a secolului al XIX-lea;
- precizarea unei acțiuni desfășurate de români în 1859 și menționarea unei consecințe a acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la evenimentele politice desfășurate în anul 1866, în plan intern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.